

Med sikte på framtiden – Tankesmedja för friluftsliv 2018

Sammanfattning av workshops/seminarier

Naturvägledning i närmaturen – inspiration och goda exempel

Arrangör: Centrum för naturvägledning

Workshopledare: Lena Malmström

Föreläsare: Lisa Bergström, Jönköping kommun och Søren Andkjær, Syddansk universitet.

Sammanfattning av workshopen

Använd sociala medier för att sprida och inspirera allmänheten till aktiviteter. Utred vad olika målgrupper saknar och vill ha. Samverka med lokala aktörer. Kunskapsutbyte med föreningar och andra kommuner.

Inledning

Syftet med workshopen var att dela goda exempel på arenor, metoder och verktyg för kommunikation om värdet av tätortsnära natur, inspiration till vistelse i naturen och vikten av lokalvård. En viktig insats för att öka tillgängligheten för friluftsliv i storstäder och närmiljö är att lyfta fram och dela konkreta exempel mellan kommuner, verksamheter och företag. Workshoppens diskussion fokuserade på att dela metoder och verktyg som gjort skillnad trots en låg projektbudget.

Jönköping kommun: Lisa Bergström, friluftstrateg

Jönköping kommun arbetar ständigt med att utveckla friluftslivet och utnyttja den rika natur som finns för alla målgrupper. Insatser att vägleda allmänheten i naturen genom skyltning, naturkartan, guidning, digitala tipsrundor samt olika evenemang för att binda ihop och uppmärksamma kultur och natur har varit enkla och betydande åtgärder. Vid stora grönytor och skogspartier finns idag bänkar och toaletter. Metoder och verktyg har skapats i samverkan med lokala aktörer som föreningslivet, länsstyrelsen och politiker. Sociala medier är en viktigt kostnadsfri spridningskanal för bilder och korta filmer för att visa upp det unika och locka besökare.

Tips: Lär av andra, besök andra kommuner för kunskapsutbyte och inspiration!

NatureMoves - Søren Andkjær på Syddansk universitet

Projektet NatureMoves undersöker vilka praktiska metoder som behövs för att engagera och motivera barn och unga mellan 10 och 15 år att vara mer aktiva i sin närmatur. Resultatet från studiens intervjuer visar att det är den sociala biten som är den viktigaste. Det som räknas för barn är inte själva naturupplevelsen, utan att möta sina vänner och leka. Betydande för barnen är även tysthet och stillhet, och att få leka på platser utan vuxna. Resultatet tydliggör även att få tjejer besöker lekplatser. Samhället behöver uppmärksamma och förändra utomhusaktiviteter för att locka alla målgrupper.

Tips: Skapa uppmärksamhet för en plats och gör den levande. Anordna event för föräldrar, skolor och institutioner. Öka tillgängligheten med fri tillgång till leksaker och redskap. Inkludera barnen när nya områden skapas så de känner ett ägandeskap. Använd nudging. Du behöver inte ha en stor budget eller stora förändringar, många gånger är det de små förändringarna som ger störst effekt och skillnad.

Diskussion

Ge exempel på arenor, metoder och verktyg för naturvägledning/kommunikation:

- Om värdet av tätortsnära natur.
- Som lockar personer ut i tätortsnära natur (eller öka förståelse för var, hur, varför man ska vilja gå ut i närmaturen).
- Vikten av lokal naturvård.

Sammanfattning av gruppdiskussionerna

Nedan följer deltagarnas exempel och tips på projekt, aktiviteter och insatser som haft låg projektbudget men som ändå gjort skillnad.

Arenor:

- Eskilstuna kommun: Naturstugan är ett "naturum" i liten skala med utställning för skolor om enkel biologi. Rundvandring som riktar sig till olika målgrupper. Öppet 3 dagar i veckan där personalen turas om att bemanna under kontorstid, både kostnads- och tidseffektivt.
- Tavelsjöleden: kulturhistorisk promenad från dåtid till nutid.

- Finspång kommun: Kottebanor intill idrottsarenan. Vibjörnsparken – en park för alla med naturstig, blomsteräng, idrottsshotell, pulkabacke och grillplatser.
- Umeå: Äventyrsstigen – 800 meter lång äventyrsstig med 11 hinder som byggdes tillsammans med Skogsstyrelsen. Syftet var att minska rädslan från barn och ungdomar att vistas i skogen. Kan nyttjas av alla målgrupper och blev en succé!
- Skogsavverkning: lämna kvar grenar som barn kan leka, skapa och bygga med.
- Ståda Sverige! Engagera ditt företag eller förening i olika kampanjer.

Metoder:

- Steg- och cykelkamper! Anordna en tävling i staden, företaget eller mellan kompisar.
- Anordna och möjliggöra promenadsmöten.
- Seniorgruppsaktiviteter, tex stavgång.
- Form och hälsa: Kulturmilen – en familjefest.
- Naturupplevelser för naturovana.
- Snapchat-skattjakt för tonåringar.
- Lätt svenska i naturen - Studiecirkel via Studieförbundet.
- HittaUt, ett projekt via en Orienteringsförbundet. Gratis app med kartor.

Verktyg:

- Gatuskyltar med tidsanvisning istället för att bara ange kilometer.
- Tematisera sin hemsida och lyft upp så att föreningars aktiviteter syns på förstasidan.
- Informera hur allmänheten kan ta sig till naturen med kollektivtrafik, cykel, parkering.
- Skapa en guidebok för olika naturleder och friluftaktiviteter.
- Linköping kommun: Guideprogram kopplat till lokal guidebok som kan ordnas själva eller i samarbete med föreningar, till exempel barnguidningar och barnvagnsguidningar.
- Fritidsbanken är ett lokalt koncept för utökad information om olika närområden och lån av utrustning.
- Svinesundskommitté: Guider med fokus på skyddad natur som kan ett större område än exempelvis den egna nationalparken.
- Närnaturfoldrar skickas ut med posten: Vad finns i respektive stadsdel? Flerspråkig!
- Naturguide för kommunen: inkludera vanlig och lokal natur som är lättillgänglig.

Antecknare: Johanna Vahlby, Södertörns högskola

